

Dění událostné × změna

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2004](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2004](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 8. 1. 2004

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 8. 1. 2004

Dění událostné × změna

Rozhodující pro správnější chápání světa a jeho struktur je skoncovat – aspoň metodicky – s představou, že to, čemu říkáme „změny“, je původnější než „události“, tj. ten zvláštní druh změn, které mají svůj počátek i konec a jejich průběh (mezi počátkem a koncem) je vnitřně sjednocen, integrován. „Změny“ (jak o nich běžně mluvíme) jsou ve skutečnosti vedlejším produktem událostí a jejich schopnosti na sebe reagovat, ale také nereagovat. Souvisí to s tím, že některé typy událostí (zejména nejnižších úrovní) jsou schopny na sebe navazovat v delších (nebo i velmi dlouhých) sériích takovým způsobem, že tak dávají vznik „setrvačností“, které budí dojem, že jde o trvalá tělíska či částice (platí to především o některých subjaderných částicích a mnoha atomových jádrech). Pro všechny takové případy, které jsou ovšem nápadnými jevy, ovšem platí, že jde o značně komplikované (až „sofistikované“) struktury, založené vposledu na extrémně krátkých a rychlých „událostech“ nižších a nejnižších úrovní, které jsou teprve v posledních něco víc než sto letech do stále větší hloubky zkoumány. Naproti tomu tzv. „běžné“ změny jsou poměrně jednoduché, protože jsou výsledkem redukcí, zjednodušování, degradace dění na pouhé setrvačné, ale neintegrované pohyby. Veškerá „zákonitost“ takových změn spočívá výhradně a pouze v jejich setrvačnostech; všude, kde tyto setrvačnosti projevují nějaké mezery, je možný průnik nepředmětností do světa předmětností. Místa těchto průniků mají zvláštní charakter, příznačný pro všechny náš svět, totiž charakter „subjektů“: na rozdíl od pouhých (zevnitř neintegrováných) změn představují subjekty (všech úrovní) jakési skutečné nebo jen potenciální „koordinační centrum“, dovolující zapojování subjektů nižších úrovní do „vnějšku“ i „nitra“ subjektů vyšších úrovní, a to většinou za pomoci nápomocné organizace (a koordinace) některých vybraných „změn“, které jsou pak organizovány zčásti nebo úplně jakoby „zvenčí“. Detailní rozbor by pochopitelně vyžadoval odlišné analytické přístupy pro různé úrovně subjektů.

(Písek, 040108-1.)